

Název práce: Dr. Ing. Rostislav Sochorce – Gottwaldův první mrtvý

Autor práce: Andrea Šatavová

Jméno a příjmení oponenta: PhDr. Jaroslav Rokoský Ph.D.

Aktuálnost zvoleného tématu: Téma je vybráno výborně, nedostatečně objasněné tragické úmrtí zemědělského inženýra a poslance lidové strany Rostislava Sochorce, k němuž došlo v květnu 1948 a kolem něhož dodnes zůstávají četné otázky, zůstává nadále aktuálním námětem. Stejně tak si zaslouží naši patřičnou pozornost jeho počínání v těžkých a dramatických letech 1938-1948.

Slovní hodnocení (teoretická a metodologická východiska, kritická analýza, vlastní přínos práce):

Text má přehledový, kompilační charakter. Metody zpracování jsou standardní, ale příspěvek zcela postrádá aspoň náznak kritického rozboru pramenů, natož pak nějakou kritickou analýzu. Proč chybí kritický rozbor vystoupení Rostislava Sochorce na půdě parlamentu? Proč chybí kritický rozbor jeho vystoupení v médiích a na veřejných schůzích za třetí republiky? Samozřejmě, že by se do příspěvku dostaly jen závěry, ale byl by patrný nějaký vlastní přínos.

Je dále na pováženou, že zcela absentuje jakákoliv zmínka o období okupace jak u Moravského Žižkova, tak v podstatě u Rostislava Sochorce. „Přesto se za války aktivně podílel na domácím odboji“ – je u něho pouze stroze zmíněno v textu. Jak tedy Sochorcova odbojová činnost vypadala? Na základě čeho to pisatelka tvrdí? Jak to bylo s nucenou správou na statku za války?

Jinou skupinou jsou zavádějící a chybná tvrzení, např. „Zbylé pravicové strany byly z politické sféry odstraněny. Z tohoto důvodu vstupovali jejich zástupci do ČSL.“ Kdyby si pisatelka přečetla sborník „Zemědělství na rozcestí 1945-1948“, když už na něj odkazuje, tak by zjistila, že tomu tak pochopitelně není. Příslušníci zakázaných stran vstupovali do všech stran Národní fronty, včetně KSČ. Jaký byl tedy vztah Rostislava Sochorce k Národní frontě? Jaký postoj zaujal k vyloučení Heleny Koželuhové z lidové strany?

Za jednu ze stěžejních otázek považuji jeho casu coby národního správce. Tam došlo k přímému střetu s gottwaldovskou KSČ. Nedozvíme se však nic nového, pisatelka se spokojila s usnesením krajské prokuratury z léta 1992. Proč se případu nevěnovala? Proč neprošla dostupné prameny a nepřišla s nějakým tvrzením?

Bohužel ani výstižný název textu není původní, nýbrž je od novináře Ludka Navary.

Vlastní přínos práce: Je zanedbatelný. Jedná se o rekapitulaci, vcelku hutnou a výstižnou, ale bez nějakého vlastního přínosu. Očekávání zůstala nenaplněna, pro historiky a interesující se čtenáře nepřináší text nová zjištění, ani si nepokládá otázky, byť bychom na ně nemohli podat uspokojivé odpovědi na základě dosud známých a přístupných archivních pramenů.

Práce s prameny a literaturou (aktuálnost, vhodný výběr titulů, citace):

Navenek vypadá soupis použitých archivních fondů a odborné literatury působivě, ale jejich znalost a skutečné využití je už bohužel o něčem jiném, leckdy je to spíše pouhé „opentlení“ textu. Drobné dílčí chyby v citacích archivních pramenů, pamětníků a i odborné literatury se dají snadno opravit, např. Šrámkovu biografii nenapsal sám historik Pavel Marek, nýbrž s kolektivem autorů.

Naprosto zásadní a pro takto zvolený text až nepochopitelné je absence příslušných fondů Archivu bezpečnostních složek. Proč zůstaly zcela opomenuty? Je úsměvné kupříkladu psát o nasazení

Státní bezpečnosti na Aloise Petra a přitom odkazovat na bakalářskou (2014) a diplomovou práci (2007), které se týkají jiného kolaboranta Josefa Plojhara. Především však jde o samotnou osobu Rostislava Sochorce a ono samotné tragické úmrtí. Jak bez těchto důležitých archivních pramenů, které jsou už přístupné badatelům, chce psát o takovémto tématu? Jak bez jejich znalosti, obzvláště kritického posouzení a zasazení do širšího kontextu může dojít k nějakému relevantnímu závěru? Místo toho přebírá z různých zdrojů kdo, co k tomu poznamenal, aniž by si to ověřila v pramenech. Aniž by se vůbec pokusila do nich nahlédnout. Těžko pak může dojít k nějakému závěru, ať už je jakýkoliv, který by měl nějakou váhu.

Formální náležitosti textu (gramatika a stylistika, grafická úprava):

Text je dobře napsán, vcelku čtivě a přehledně. Drobné stylistické a pravopisné prohřešky, např. interpunkce, jsou lehce opravitelné při jazykové korektuře. Pěknou grafickou úpravu má příloha, ocenil bych fotografie, které poskytl Rostislav Sochorec mladší, z rodinného archivu.